

Manw. Postbl. Halle / Saale

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

H

DB 6.
D6. 6.

1
2
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

B R E V I S
DISCURSUS

De Revolutionibus hujus Annī,

Ac nominatim

DE

FOELICITER SOLUTO

G R O N I N G Æ

OBSIDIO;

Habitus in Choro Templi Academici 23.

Augusti 1672.

Cū fasces Academiae quartū susciperet

SAMUEL MARESIUS,

Theologus.

Dixit homo Gentilis,

A Jove principium Musæ, Jovis omnia plena.

Sed dicam cum Divino Vate, *Auxilium nostrum in nomine Jehovæ qui fecit coelos & terram. Amen.*

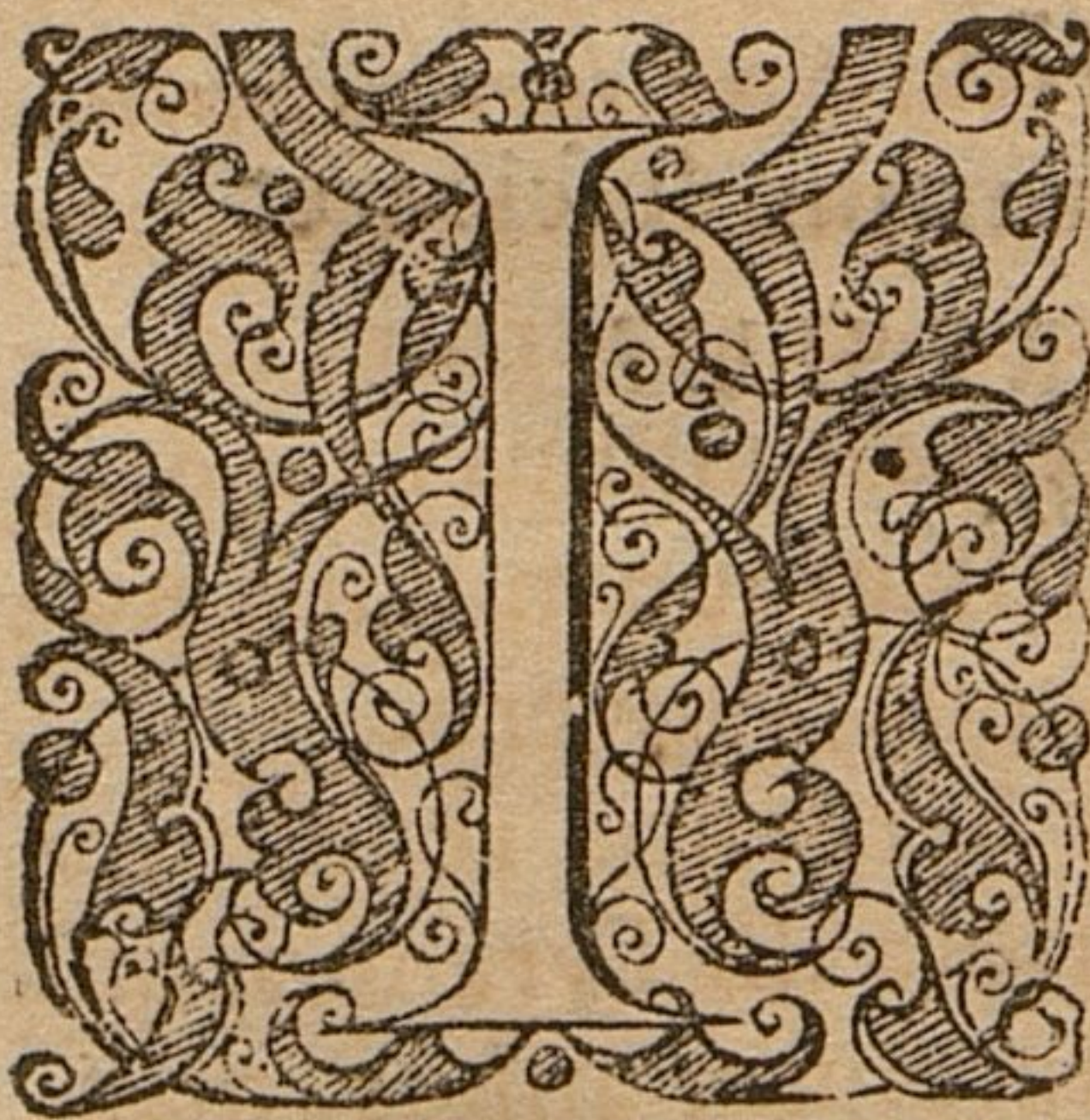
Nobilissimi & Amplissimi DD. Curatores, Academiæ Statores Fortissimi, Tuque D. Consul Nobilissime & Amplissime, inter Patres Patriæ mihi devenerande;

Clarissimi Celeberrimique DD. Professores, Collegæ plurimum colendi;

Vigilantissimi & Doctissimi DD. Pastores, Fratres & Symmystæ admodum honorandi;

Omnium Facultatum Doctores, & omnium Ordinum Hospites Spectatissimi;

Tuque Lectissima & Fortissima Studiosæ Juventutis corona:

N Tempore sumus, inquit Cicero, & quid sit tempus ignoramus: Dicitur vulgò tribus constare partibus, Præterito, Præsenti & Futuro; Verba tamen Hebraica carent Præsenti, & illud Græcorum τὸ νῦν non tam pars est temporis, quàm indivisibile vinculum quo illius partes binæ connectuntur; Præteritum sc. quod jam abiit, periit, interiit, nec revocari potest: & Futurum,

turum, quod nondum est, lentoque gradu venit & obnubilato vultu, ut nescias *quid serus vesper vehat*. Præteritum vix quicquam sui relinquit mortalibus, præter tædium, pœnitudinem & inania desideria;

O si præteritos Jupiter nunc referat annos!

Futurum vexat eorum animos mille sollicitudinibus importunis, quas jure conferas cum Promethei vulture, ejus præcordia cotinuò lancinante, illosque tenet adeò suspensos inter spem & metum, ut quò se vertant nesciant. Tempus aliis omnium sapientissimum dicitur, & colitur ceu pater veritatis, qui eam ex Democriti puteo magno molimine conatur eruere; Aliis verò *παντων ἀμαθέστατον* omnium insipientissimum, statuitur, quod omniū inducat oblivionem, & cymbâ Charontis, omnia trans Lethem traducat celerrimè. Hieroglyphici nonnulli tempus pingunt alatum, præditum senili barbâ, & Saturniâ falce armatum, quòd celeri suo motu, senium inducat omnium rerum, & acutissimâ falce, omnia, quæ severat, soleat demetere & refecare. Sed nulla mihi Temporis figura magis arridet eâ quâ exprimitur sub imagine Serpentis, circumculum ex suo corpore facientis, & ori suam caudam insertam tenentis: quasi seipsum non tam devoraturi, quam devorantis; Nam quod de vento dicit Salomon Eccl. i. jure dixerim de tempore, illud scilicet redire *ad suos circuitus*, trocho ludere & mortalibus illudere, per suas revolutiones; seipso vesci, & semet consumere, edax rerum, ut instar Phœnicis seipsum reproducat, & ita sui ipsius sit *α & ω*, ortus & interitus, principium & finis, atque mutatis nominibus eandem edat fabulam in Scena Univerſi.

Cùm autem hujus Circulatoris Serpentis revolutionibus ordinariis hîc sistamur, Imperioso illi Tyranno, qui *Mos* dicitur, inservituri, & hîc cæteroquin annus, magnarum & subitanearum revolutionum exempla nobis

plura jam exhibuerit, quam vel ipse Plato in suis Palingenesibus & Revolutionibus magnis potuisset imaginari, censui haud abs. re me facturum, si obsequuturus Consuetudini, quæ jubet Rectorem Academiae inauguratum, de delecta aliqua materia breviter perorare, de istis crebris revolutionibus hujus anni, si non pro magnitudine rei, saltem pro mei iudicii tenuitate & temporis angustia, aliquid dicerem, cujus forte meminisse juvabit.

Centesimus hic annus est, ex quo Resp. Belgii Liberi sua sumpsit initia. Nam ille annus superioris sæculi 1572. quo & Albana crudelitas in Belgium sæviebat, & sævitia Pontificia Gallias cruentabat innoxio sanguine tot millenorum imò myriadam Martyrum, in infausto festo Sanbartholomæano, 24. Aug. ex diro axioma Papistico, quo cautum est *fidem hæreticis non debere servari*, prima dedit auspicia Belgicæ liberationis & libertatis, occupatione Briellæ, per eorum Exulum Classem, qui Patriam pulsam propter Veritatis professionem, nusquam, nequidem in ipsa Anglia, sedes tutas poterant obtinere: Ex illis principiis ita tenuibus, auspice Deo, Princeps Auriacus, Guillelmus primus, aternam memoriam in Belgio dignus, & qui longè aliter quam Themistocles, artem calluit ex parva urbe magnam excitandi civitatem, ad illud gloriæ & fœlicitatis culmen deduxit per se & suos successores Belgium Fœderatum, ut tandem cumulo benedictionum cœlestium & terrestrium in ipsum Divinitus effuso, invidiam & odium potentissimorum suorum vicinorum sibi conciverit; unde centesimo post anno à suis Natalibus, ea debuerit pati, quæ hoc anno contigisse stupemus & miramur; digito tamen compescentes labellum & dicentes Deo cum Davide, *ô Domine tacuimus, neque os aperuimus, quia tu fecisti.*

Res non successerunt in Oceano illi Principi, qui contendit

tendit cum Neptuno de maris dominio & imperio. Claf-
fis enim Smyrnensis, cui, ante clarigationem contra jus
Gentium, immemor etiam juramenti solemnibus quo paul-
lò antè in triplex Fœdus nobiscum convenerat, struxerat
insidias, ejus pyratice fortiter se subduxit. In prælio nava-
li, victoria à nostris stetit partibus. Post clades suas ut-
cunque refartas, secundum accepit damnum ab ipso mari
tempestatibus infesto, honorem supremi sui Domini ul-
ciscente, contra illos terræ filios, qui quod uni soli Deo
debetur, ipsum coelum suâ petentes stultitiâ, Titanio co-
natu, sibi arrogant. Sua damna reparanda sperabat ex o-
pibus Indiæ Orientalis; Sed & illæ corvum deluserunt hi-
antem, & in nostra Delfzyla suum asylum repererunt.
Sperandum est illum Principem tandem suis edoctum
cladibus, saniora admissurum consilia, & de pace cum pri-
scis fœderatis, illius ejusdemque fidei Orthodoxæ confor-
tibus, cujus se *Defensorem* profitetur, seria initurum con-
silia.

Terrâ verò Rex Galliæ, suffultus consiliis & copiis
Coloniensis Archiepiscopi, Monasteriensis Episcopi, &
aliquot aliorum Pseudo-Episcoporum in Germania, An-
tichristi Satellitum, instar præsteris vel torrentis incubuit
Rhenò, & quam plurimas Urbes occupavit: Quin ex se-
ptem fœderatis Provinciis, præter annexas in Clivia Civi-
tates, tres integras, Trans-Isulanam, Geldricam & Ultraje-
ctinam, misit sub durissimum jugum, non tam suorum
fortitudine & armis, quam nostrorum pusillanimitate,
inertiâ & prodicione. Nolebat Alexander Magnus fura-
ri victorias; sed suas nostri hostes, pretio & pecuniâ, quam
sudore & sanguine sibi comparare maluerunt; artes se-
ctati Philippi Macedonis, qui nullam putabat urbem in-
expugnabilem, quò posset duci mulus auro onustus. Ipse
Rex Gallus noluit Triumpho honores, sibi à suis Parisiensi-
bus

bus oblato, admittere; quod satis nosset, se istis victoriis tam celeribus non esse potitum, ut ipsi Galli loquuntur, *de bonne guerre*, sed plus auri in illas effudisse quam sanguinis, & potius *argenteis lanceis* pugnasse, ut vetus Poëta loquitur quam ferreis. Nempe Mercatoria Respublica, cujus cives assueti sunt in lacu Lucrino navigare, mercatoriis artibus, & Mercurii magis quam Martis operâ, erat superanda. O probrum æternum Belgicæ Fœderatæ, quòd de illa jam dici potuerit quod olim de Romana pronuntiavit Jugurtha, eam fore vanalem, si emptorem nancisceretur! *Quid non mortalia pectora cogis, Auri sacra fames?* O degeneres Belgas, qui tenui ære, Conscientias, Patriam, Ecclesiam, Libertatem, Famam, Honorem, & quicquid est viris honestis in pretio, turpiter vendiderunt, & quæcunque generosi & pii sui Patres & Parentes, tantis sibi paraverant impendiis, per illud bellum diuturnum cum Ibero, quod Campanella Dominicano teste, plus hausit sanguinis humani, quam sedit vel fluit aquæ in Hollandiæ totius canalibus, & plus auri constitit, quam pendunt lateres & lapides omnium ædium, quibus nitent ejus urbes.

Quantum lachrimarum expresserit piis & bonis animabus, dolentibus ex fractura Josephi, hæc inopina tempestas, hæc tristis revolutio, facilius sentiunt omnes boni, quam vel cogitatione assequi, vel oratione exprimere valeam. Ecquis quæso non lugeat & deploret tot Pastores Evangelicos suis sedibus ejectos, à suis gregibus depulsos in Tvventia & in Transfulano agro? Tot Tempora simulacris repleta, & Idolo Missatico addicta & consecrata, quæ prius non nisi puri Verbi Divini præconio & piis Dei laudibus personabant? Et tot fidos fidei Christianæ Confessores, non solum suis exutos terrenis bonis, & ad corpoream egestatem redactos, sed etiam ad famem illam Spiritualem audiendi Verbi Divini, cujus fit mentio Amosi ca-
pitate

pite octavo? Ecquistam duri & ferrei cordis, qui talia audiendo temperet à lachrymis, si ferveat Spiritu, & ei restet aliqua scintilla pii & sancti zeli in causa Dei & Ecclesiæ?

Verùm isti priori & tristiori revolutioni hoc anno climacterico alia accessit lætior & jucundior omnibus bonis, ex restitutione in integrum Principis Auriaci. Res iisdem mediis conservari, quibus partæ sunt, vulgò dicitur. Per Auriacos Heroas Respubl. fuerat instituta & floruerat; Per Auriaci stemmatis prænobilem surculum, restitui & porrò conservari debebit & potuerit. Princeps est ad unguem factus, prudens, pius, temperans, comis, amans Patriæ & Ecclesiæ, & de quo jam jure dixeris quod David de seipso, *Lapis quem rejecerant ædificatores factus est in caput anguli.* De Hercule ferunt Veteres duos grandes serpentes eum adhuc in cunis jacentem adortos fuisse. Sed hunc Herculem ἀλεξίμανον, plures Dracones ab ipsis incunabulis impugnarunt, & variis difficultatibus & ærumnis ad magna quæque fuit præparatus. Patre fuit orbatus priusquam nasceretur; Matrem verò, per quam factus est consanguineus Potentissimorum Regum, puer amisit. Patriam ipsam suam novercantem expertus est, malis artibus eorum, qui Barneveldii lineis insistentes, omnem authoritatem in Republica ad se rapere diutissimè studuerunt. Avus ipsius paternus, Princeps Henricus, Gloriosæ memoriæ, tria moriendo commendaverat Ordinibus Belgii, Militiam, Unionem, & Religionem; certus horum trium curam futuram suo filio Guilhelmo II. Fœliciss. recordat. Principi, sibi successuro in dignitate & authoritate ea, quam pertot annos, tanto cum splendore, tanta cum Reip. utilitate, sustinuerat. Isti verò de quibus loquor homines, non minùs ambitiosi quam ingrati & astuti, Principi Guilhelmo paternam successionem cassam & inutilem reddituri, atque eâ ratione Barneveldii

dii

dii supplicium, justissimum licet, vindicaturi, ac unam viam
structuri suis Remonstrantibus ad suppressionem Syn.
Dordr. circa illa ipsa tria quæ dixi capita, in contraria om-
nia ire statuerunt.

Primum enim præcipitarunt quantum potuerunt pa-
cem Monasteriensem, ut illo prætextu Principi Imperato-
riæ dignitatis, si non titulum, saltem usum abrogarent; ac
de militia exauctoranda pertinax iniverunt consilium, re-
clamantibus etiam sociis fœderatis, qui periculosum cen-
sebant, necdum satis firmatâ pace, cujus securitas in armis
fuiſſet constituenda, inermem objicere Rempublicam
primo invasori. Fuit autem ea pertinacia in hoc consi-
lio istius vehementis factionis, ut vix ac ne vix, etiam post
prensatas à Principe plerasque urbes, & quædam remedia
magis caustica adhibita, capitibus quibusdam factionis in
custodia detentis, & missis Lovestenum, ipsumq; Amste-
rodamum tentatum ad deducendos illinc quosdam filios
Bicri, (quo nomine Davidis hostem quendam insignitum
legimus 2. Sam. 20) qui rerum ibi potiebantur, aliquod
temperamentum voluerint admittere. Paullò post illam
tempestatem obiit Princeps, relictâ suâ conjugè gravidâ
ex nostro Heroë; Quam autem accepta fuit melioribus, hu-
jus Charilai nativitas, quem Lycurgi affectu suscepe-
runt, tam accidit ingratis istis sive Decemviris Romano-
rum sive triginta Tyrannis Atheniensium, Oligarchiam
in Republica non meditantibus tantum, sed exercenti-
bus; Exinde enim illis unicum hoc fuit propositum, Do-
mum Illustrem Auriacam perdere, & tria illa quæ com-
mendaverat Princeps Henricus, funditus evertere.

Ad stirpis Auriacæ oppressionem varia moliti sunt: Post
Caroli I. Regis Angliæ, avi materni nostri Herois, patri-
cidium, bellum natum est inter Belgas, & parricidarum ca-
put, Cromvellium. Ubi cœpit de pace inter partes trans-
igi,

figi, nostri oligarchæ, clam sociis Provinciis, imò & eorum tertio in legatione socio, de articulo *Seclusionis* cum hoste transegerunt; quo nihil iniquius potuit excogitari; ut princeps natus Belga, citra ullam suam culpam, præter & contra merita totius suæ Illustr. familiæ, irregularis fieret, & inhabilis atque incapax ullius officii & dignitatis in Republica declararetur, ac jure civitatis in sua Patria excideret. Succesit deinceps Edictum perpetuum *Suppressionis*, quod mille nodis plusquam Gordiis adstrictum, solo urgentis necessitatis gladio, refecari atque mortificari potuit. Taceo cæteras vitilitigationes, restrictiones & modificationes, quibus meliorum consilia ad Suæ Celsitudinis promotionem postea spectantia, sufflaminare, morari ac eludere conati sunt. Quot moras nexuerunt priusquam in Consilium Status admitteretur? Quot limitationes & dilationes excogitarunt priusquam suprema auctoritas armorum ipsi deferretur? Quot clausulas captiosas isti Diplomati inseruerunt, ut nonnisi inane simulacrum potestatis Imperatoriæ consequeretur? Eodem processerunt ordine in tribus illis capitibus, ex quorum nexu Trojæ nostræ Palladium suspendi debuisset.

Qualem instituerint militiam post veterem exauctoratam, eventus satis docuit. Non alia de unione eorum consilia, quam ejus evertendæ. In singulis Provinciis, nonnullis Potentioribus inspirata novæ Politices axiomata, factiones fotæ & exitatæ, ex Machiavelli regula *Divide & impera*. Non aliam cæterà velle retinere Societatem Provinciarum quam Leoninam? Unionis tædium palam profiteri, & variis editis Scriptis publicis, Unionem sibi potiùs oneri & damno esse, quam commodo & usui, ire probatum. Populi jura & libertates conculcare & opprimere, nec cives ampliùs pro concivibus habere, saltem Aristocratico ritu, sed pro mancipiis & subditis Regio &

B

De-

Despotico more. Justitiæ constans fovere justitium, & omnia pretio habere vœnalia. Religionis & Ecclesiæ non aliam superesse curam, quàm illius dissipandæ, & perdendæ. Conventuum Ecclesiasticorum oppressa libertas; Promovendo Socinianismo ac Religionis Indifferentismo, restituendo Remonstrantismo, fovendis novis & portentosis in Religione monstris, unicè laboratum: Inde etiam cœptum pluris eos facere qui plura novarent in doctrina Ecclesiæ, & è contrario intercedere eorum vocationi ad Ecclesiasticas functiones, qui crederentur tenaciores illius doctrinæ, cui patres nostri suo cruore subscripserant; formulas precum publicarum præscribere Ministris, intra quas deberent necessariò se continere, neque fas ipsis esset, ulla vota publica Deo nuncupare, pro domo Auriaca; ac tandem plenipotentiarios constituere pauculos, sociis Provinciis inconsultis, qui cum hoste publico, de Libertate, de Ecclesia, de Religione, sub durissimis conditionibus transigerent, omnia denique potius prodere & vendere, quam suam tyrannicam Oligarchiam non retinere.

At hïc , novâ & lætâ revolutione, Numinis ἐκδικου
ῶμια evigilavit, & Deus ἀπὸ μηχανῆς securim injecit eorum molitionibus. Excitata sunt fortia piorum civium pectora, per quæ & populi jura restituerentur in integrum & Rectorum superciliosa insolentia in ordinem redigeretur, & clavus extorqueretur pessimis istis naucleris, qui navem Reipublicæ in hos scopulos induxerant , & Princeps Auriacus avitas dignitates postliminiò reciperet, eas adhibiturus sub Providentiæ Divinæ foelici ductu ad Rempublicam eo suo nitore redonandâ, quem sui prædecessores Herculeis laboribus , illi primitus conciliaverant. Nempe ut ante centum annos, à pio populo capta fuit sub Guilelmi Auriaci foelici regimine Reip. liberæ institutio, ita hoc anno, pius populus debuit manum adhibere

re

re ejus restitutioni foeliciter processura sub alterius Guilelmi Auriaci imperio. Per hunc, sic ominor, sic voveo, integritas sua prisca restituetur Reip. Astræ ac Justitiæ suum tribunal; Ecclesiæ Reformatæ sua puritas, sua veritas, tranquillitas & unitas; Mercimoniis sua prosperitas, & secura pax diebus nostris.

Istius porrò magnæ & foelicis revolutionis appendix fuit triste quidem, sed justum, si de re dicendum non de modo rei, fatum fratrum Wittianorum, magnorum aliàs virorum, & qui iis erant instructi dotibus per quas tanto usui potuissent esse Reipublicæ quantum ei intulerunt damni, dum odio in Principem litare, affectibus suis vitiosis, ambitionis, avaritiæ & libidinis dominandi obsequi, Artevellanæ apud Gandavenses quondam, similem sibi comparare factionem & potestatem, per fas & nefas maluerunt, quam intra Rationis, Legum, Unionis, Religionis, & Moderationis gyrum & circulum se continere. Hinc certè discimus quàm verè scripserit quondam Tacitus, *Omne magnum exemplum habere aliquid ex iniquo quod utilitate publicâ compensatur*; Deum item extra ordinem scelera mortalium justè vindicare, ubi ordinarii Judices vanales, corrupti, addicti, prosopolepsiæ obnoxii, pro ludo ducunt infontes condemnare, & fontes absolvere; Hi enim dum uni fratrum voluerunt parcere, utrumque in ultimum discrimen adduxerunt, qui nunc magnâ voce per umbras illud ingeminant omnibus in autoritate constitutis,

Discite justitiam moniti & non temnere divos;
Bonorum esse pastorum tondere pecus non deglubere; Magistratus & Judices ipsosque Reges esse propter populum, non populum propter eos; Nihil tutius esse Reipublicæ Proceribus, quam Piétate, Æquitate, Integritate, Religionis Orthodoxæ serio studio, Modestiâ, Humanitate, Ma-

nuum puritate & Reverentiâ Legum, amorem ac benevolentiam Civium suorum demereri, & odisse cane pejus & angue feralem & tyrannicam illam vocem, de qua modò ad vos dictum est, *Oderint dum metuant.*

Sed est præterea, A.H. quod inter fœlices revolutiones hujus anni, nostræ Groningæ memorem obsidionem, non minus temerè susceptam ab Idoli Sacerdotibus & Mystis, quam tandem ignavè & turpiter ab illis ante septiduum desertam & solutam. Monasteriensis Tyrannus, titulo & exercitio, non legitimus Princeps, & Principis nomine eo indignior, quod nec Principum sanguine sit satus, sed natus ex mediocri Nobilitate in Westphalia, & quod omnis suus imaginarius Principatus, nitatur infulâ Episcopali, & Apostolorum prætenfâ successionem, licet, Ambrosio teste, *hereditatem Petri non habeat qui fidem petri non habet, & Apostolis judice Bernardo ad eugenium, Christus interdixerit dominatum, nec possit Apostolicus dominium, aut dominus Apostolatus sibi tribuere, quin affectando utrumq; utroque debeat excidere:* Is inquam Pyrogopolinices, armiger Antichristi, Dei Maozim & Missatici Sacrificulus impurus, non Pastor sed raptor ovium, non Episcopus Ecclesiæ Christianæ sed sævus & rapax in illa lupus, & latro publicus, per fenestram Simonix non per januam legitimæ vocationis ingressus, assuetus contra officium legitimi Episcopi, cui sarculus convenit non gladius, pedum non sceptrum, bellum cauponari potiùs quam belligerare, hoc suum truculentum & injustissimum bellum, imò infame latrocinium, aggressurus, jactabat blasphemè ipsam salutem non fore saluti Evangelicis, & Deum Reformatorum non posse ampliùs eos tueri. Sed *ò plene omni dolo & omni fallaciâ, fili diaboli, inimice omnis justitiæ, qui soles subvertere rectas Domini vias,* (cur non enim iisdem Te insigniam nominibus quibus Elyman

nam Magum compellabat Gentium Apostolus ?) sensisti
tuo magno malo & probro æterno, Deum nostrum no-
bis fuisse auxilio, & omnes tuos conatus Satánicos, po-
tenti suâ manu facilè infregisse; solereque nostrum De-
um cœli & terræ conditorem, non fictitium, qualis ille
tuus est. cuius te Creatorem quotidianum profiteris, eos
dementare & excœcare, quos perdere decrevit. Groninga
castior erat Virgo quam ut tam impuro Sacerdoti, imò
tam fordido dæmoni, succumbere deberet. Alibi reperi-
isti mercatores & fœminas, *χρῆστέωρες*: Hic verò viros &
milites. Venisti & vidisti, at non vicisti, sed turpi te fugâ
tandem subduxisti. Limam hîc reperiisti cum Apologi
serpente, quam rodere dum tentasti, tuis dentibus justo
duriorem expertus es, & in illa fregisti geninum. Adver-
sus decumanos tuos fluctus stetit immota hæc rupes. Val-
lum & fossas versus nos duxisti, sed quibus tuos sepelires,
non vinceres nostros. Superos etiam flectere cùm nequi-
res, Acheronta movisti, & characteres Magicos & Jesui-
ticos adjecisti tuis Salmoneis machinis, qui tamen nobis
noxæ non fuerunt, sed risui: Tui globi candentes, tui
bombi ignivomi, tuæ ollæ fœtidæ, tua granata tartarea,
quæ omnia dixerimus esse globulos Rosarii Diabolici &
Antichristiani, cuius compendia pro amuletis & prophy-
lacticis milites tui solent in pera gestare, nobis fuerunt
contemptui, imò etiam nostris pueris & toti nostro se-
quiori sexui; & quæcunque nobis terrendis & ad turpem
deditionem cogendis adhibuisti machinamenta, exa-
cuendæ contra te nostræ fortitudini, & ad augen-
dæ nostræ adversus te indignationi, pro cote fue-
runt; Potuerunt nostri pueri impuberes impunè & secu-
rè ludere cum tuis bombis, & luto in eorum foramen il-
lato eos exstinguere. Ne semel quidem ausus es tentare
impetum in nostra mœnia, quod sæpius minatus fueras;

b 3

Siqui-

Siquidem ei sustinendo & propulsando, vel nostræ mulieres Amazonum animo cœlitus præditæ, adversus te potuissent sufficere.

Si causam exprimere debeam infœlicis conatus infu-
latae bestiae, & fœlicissimæ nostræ liberationis, Deus ille
noster, quem suis blasphemis laceffit Rabfices Anti-
christianus, nobis fuit auxilio, quo stante pro nobis, ne-
mo contra nos esse vel potuit vel unquam poterit. Is est
Deus noster, qui Reipublicæ Proceribus & Patriæ Patri-
bus generosum, pium & sanctum inspiravit consilium,
resistendi fortiter & constanter ad ultimum vitæ halitum
hostium conatibus, ac cordatè aras & focos propugnandi.
Is est Deus noster qui suâ singulari Providentiâ, nobis
submit, ceu Angelum tutelarem Libertatis & Veritatis,
Illustrem & Excellentissimum nostrum Generalem Pro-
præfectum, D. RABENHAUPTIUM (cui me innotuisse Mosæ-
trajecti ante 40. annos, meritò mihi gratulor) qui suâ Ex-
perientiâ, Prudentiâ, Dexteritate fortissimâ, summâque
Vigilantiâ, & conatus hostiles prævideret, & illos clude-
ret ac infringeret. Est Deus noster, quo civitatem non cu-
stodiente, frustra vigilant vigiles, qui alia fortissima pe-
ctora, Ducem Celsissimum Plœnensem Holsatiæ, Urbis
Præfectum, sive ut loquuntur Commendatorem, Nobil-
lissimumque Stoltsenburgium Rei Tormentariæ Præpo-
situm, & tot alios Officiarios militares, majores & mino-
res, nostræ defensionis destinavit & adhibuit. Is est Deus
noster, qui Civibus omnibus, ad æternam ipsorum glo-
riam, animos addidit verè Heroicos, & voluntatem con-
stantem fortissimè pugnandi, nullumque vel laborem,
vel periculum refugiendi pro Patria & pro Ecclesia; at-
que patienter animoque verè Christiano, absque mur-
mure, mœrore aut tædio, quin è contrario cum Spiritua-
li

li gaudio, ferendi omnia damna quæ vel extra Urbem per
aquarum alluvionem, hosti arcendo necessariam, vel in-
tra mœnia, per suarum ædium stragem & ruinas, fuerunt
sustinenda, illud pro suo symbolo usurpantes, quod fuit
quondam magni Principis Reformati in Gallia, *Dulce est
periculum pro Christo & Patria.* Neque defuit mulier corda-
ta, & plus quam virago, quæ audito bombi in suas ædeis
prolapsu, illinc se proripiens cum infante ad ubera, secu-
ra suæ jacturæ, in has voces erupit, *Neque tamen sic Episco-
pus Groningam obtinebit.*

Is est noster Deus, qui etiam vos, *Nobilissimi & Præ-
stantissimi D. Studiosi*, excitavit ad arma capessenda pro Pa-
tria, pro Ecclesia, pro Academia, Symbolam vestram col-
laturos ad Urbis fortem defensionem, & in Symbolum
vestrum illud admissuros quod sibi sumserat olim Ill. Ples-
sæus Mornæus, *Arte & Marte*: Ostendistis enim eò mi-
nus malè convenire Minervæ cum Marte, quòd Pallas,
præfecta Musis, armata pingi soleat. Ea sane piæ forti-
tudinis edidistis specimina, eum periculorum contem-
ptum prodidistis, ut etiam debuerimus vestræ securitati
invigilare, & generosum illum vestrum impetum qua-
dantenus refrænare & coërcere. Nec enim putabatis,
usquam meliùs posse vos consistere, quam sub ore ho-
stium, & parum abfuit quin putaretis vobis fieri injuriam
ubi de loco paullo minus periculoso, vobis in vallo infe-
riori tandem prospectum fuit. Vester pudor non patitur
ut vos in ora laudem; cùm præsertim non loquar nunc
ex cæspitio suggestu, ex quo prisci Imperatores Romani
ad suos milites sub blando Commilitonum nomine per-
orabant, sed ex Cathedra Academica, Rectori vestro in-
augurando destinata: Dicam tamen sincerè, æternam vos
laudem vestrâ heroicâ fortitudine, Academiae hujus no-
stræ

stræ civibus, apud seram posteritatem fuisse promeritos. Neque ferè dubitem quin Proceres, quorum nutu & jussu arma capeffivistis, ubi ea ponetis eadem authoritate, ad libros reversuri, vestrum Ordinem, sint propterea debitâ laude, & si Reip. ratio patietur, novis privilegiis, in honorarium, memoriam, & præmium vestræ virtutis, exornaturi.

Is est ille Deus noster, qui tot miracula edidit ad suæ protectionis singularis declarationem, ac nostræ fiducia confirmationem, ut quod de Menelao habet Homerus, Minervam omnia tela in ipsum coniecta ab eo avertisse, jure de nobis & nostris civibus ac militibus statuamus, Deum ignita Satanæ Monasteriensis tela omnia, à nostris capitibus & cervicibus ita averrunctasse, ut ex plusquam quatuor millibus machinarum ignivomarum in Urbem ab hoste coniectis, paucissimæ demum ædes deflagrarint; & inter tot strages & ruinas ædium, tot globorum majorum dislosiones & sibilos, vix centum homines, & illi ut plurimum imbellis vel sexus vel ætatis, toto obsidionis tempore perierint. *Non nobis Domine non nobis, sed Nomini tuo da gloriam.* Nisi enim Jehova fuisset pro nobis, cum terrigenæ in nos magno furore insurrexerint, nos vivos deglutiissent & absorbissent. Sol Leonem subibat in Zodiaco cum Leonis Infernalis vile mancipium ad nos accessit; Sed Leo cœlestis ex tribu Juda, ejus infregit vires, prout leones Africa, Sole Leonis signum subeunte, debilitari & infirmari dicuntur: Ut nihil Pseud-Episcopo superfuerit, quam vocem blasphemam desperabundi Juliani Apostatæ contra Christum usurpare, *Vicisti Galilæe.* Per totos dies caniculares, quo scilicet tempore canes in rabiem efferantur, hic rabidus Cerberus, ad nostræ Urbis portas spumans excubuit; Sed omnis ejus bilis degeneravit

ravit in pituitam, ubi vallo suo proximè ad nos perdu-
cto, & cuniculis suis effossis considerare videbatur ad oram
nostræ fossæ, in eum usum adhibitis cum aliorū circum-
jacentium pagorum ruinis, meæ etiam villulæ, tignis, fe-
nestris, januis, plancis, plantis, palis, tabulatis, ut mino-
rem Abaddonem & Apollyonem decebat, ubique sæ-
vientis sui latrocinii vestigia imprimendo, sensit se de-
stitutum vel fide Simonis Petri, quâ aquis inambula-
ret, vel arte Simonis Magi, sui tamen Patriarchæ, quâ
per aërem in nostra mœnia, suorum paredrorum ope
cum suis copiis evolaret: Et quamvis multa quærant
Papistæ mysteria in numero quadragenario, (habent
enim jejunia quadragesimalia, habent preces & statio-
nes 40. horarum, habent indulgentias Episcopales die-
rum 40.) non potuit tamen noster Armillus (notum vo-
bis nomen quod Judæi, Messiaë hosti imposuerunt:) in-
tegram quadragenam ad portas nostras absolvere; Ulti-
mâ enim nostrorum generosâ eruptione ita perterritus
discessit, ut suos in suo vallo à nostris magno numero
caesos, insepultos, & plurima spolia & arma in prædam
nostrorum militum reliquerit. Et quod dixit Henricus
IV, Rex Galliaë, de Cardinali Alberto, se ostentante pro-
pe Ambianum, obsessis suis opem, si potis esset, laturo,
sed non auso pugnaë aleam subire, eum venisse instar for-
tis ducis, sed abiisse instar vœcordis presbyteri, id jure
de nostro Sacrificulo fugam arripiente, sub Dei benefi-
cio & gratiâ usurpemus. Is sanè crabro bombylus, non
apis mellifica, Prædo non Imperator, eas suæ temerita-
tis pœnas nobis pendit, quæ divinitus obsignatæ fuerunt
jacturâ plus quam decem millium ex suis latronibus;
quorum perierunt in ipsius fossis 4530. graviter fauciatos
secum abduxit 1426. Huc transfugerunt plusquam 600.

C

ultra

ultra 5000. sua castra aliò dilapsi deseruerunt, adeo ut exercitus ejus, quo stipatus ad nos accesserat 22000. ferè ad mediam partem redactus discesserit.

Faxit supremus ille Jehova, ut in *Ἰερουσόλυμ* animi grati, ita proficiamus in studio poenitentiae & emendationis vitae ex vera fide, sub hac ejus paterna ferula, & benigna ac miraculosa conservatione, ut hostis reditum non debeamus deinceps metuere. Hujus saltem feralem praevideo fore catastrophem, ut qui alios praedatum venerat, fiat ipse praeda vindicum Libertatis & Quietis Germaniae, non minus inique quam insolenter ab illo violata, & tandem fortè ex suo Lambertiano Campanili, idem praebat sui spectaculum Monasteriensibus, quod olim Sartor Leydensis, qui Regem Catabaptistarum profitebatur, illis per plures annos exhibuit.

Verùm non sentio horam ruere, & dum prolixius inhæreo latis revolutionibus publicis, ferè obliviscor hujus nostrae privatae Academicæ, quæ aliàs annua est. Ingenue profiteor totum hunc apparatus Sceptri, Clavium, Librorum, Sigillorum, plus sollicitæ tristitiæ mihi excitare, quam gaudii. Nam ut omne trinum perfectum est, optassem trinæ Recturae per me administratae spatio 30. annorum, quartam non accessisse, ac meæ grandævitati hac in parte parcitum fuisse. Malim enim regi quam regere, esseque Stella Polaris, eodem manens fixa loco, quam erratica, sive Planeta. Quin si Urbs ante decendium obsidione liberata fuisset, excurrissem ad amicos in proximam Frisiam, electioni isti, quæ plus meo respectu & judicio oneris habet quam honoris, me honestè subducturus. Fungar tamen in hoc munere, quantum quibo, & precibus meis annuet Numen, boni viri partibus & officio: Ibo quò potero, & spero Ornatiss. DD.
Stu-

Studiosos, ubi arma deposuerint, ita ultrò obsequuturos legibus Academicis, ut nihil turbarum in nostra tenui Republica subnascatur; fretus præsertim hac fiduciâ quod Vos *Nobilissimi & A. A. D. Curatores*, vestrâ autoritate meam tenuitatem fulcire dignabimini. Deus vos, Patriæ, Ecclesiæ & Academia diutissimè Superstites esse jubeat; & porrò suo Spiritu tam docentes, quam discentes in vestra Academia, ita regat, ut ex illa prodeat fœlix annona & ampla messis, Virorum Sapientum, Eruditorum, bonorum, piorum & orthodoxorum, tam in Politia quam in Ecclesia. Vos verò, Lectissimi & Dilectissimi Juvenes, quos non alio quam filiorum loco & habui hætenus, & deinceps sum habiturus, componite animos ad Illust. & PP. DD. Ord. Groningæ & Omlandia Leges Academicas, reverenter audiendas, & alacriter observandas, prout eas vobis jam prælecturus est Clariss. D. Professor Mensinga, in Academia Secretarium electus, quem eum in finem huc evoco.

D I X I

TROPHÆUM
GRONINGÆ

JAM nunc belligeras inter caput efferat urbes
Alma GRONINGA, potens mœnibus atq; viris,
Quam non Gallorum potuit terrere tumultus,
Pontificum junctæ non superare manus.
Conferat huc totas Mimigroda, Colonia, vires,
Armorum atque virum, quos habet, omne genus.
Mœnia concutiant, prosterant tecta, domosque
Inflamment; telis fœmina virque cadat;
Stant cives invicti animis, per damna resurgunt;
Imò laceffit acrior ardor agit.

Cæde

Cæde fameque urbs ipsa vacans, mala torquet in hostem,
Inversâque illum conditione fugat.
Ne plus Bombomachus Belgarum territet arces,
Fulminibus strepituque obvia quæque ruens,
Hac urbe agnoscat tandem sibi posse resisti;
Inque unâ hac, Belgas non potuisse capi.
Jure ergo hanc visens peregrinus & accola dicat:
Arx est Frisiaco sola GRONINGA solo.
Ultima de septem Belgarum foedere junctis,
Prima iterum assertæ causa salutis erit.

M. A.

EPIGRAMMA IN GRONINGAM.

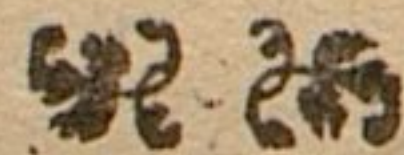
GALLO conductus furiatâ mente Sacerdos,
Tentavit cives clara GRONINGA tuos.
Sed duce CORVINO mulctatus clade recessit,
Milite consumto naufraga membra trahens.
Loricæ cui mens iterum quassare minaces,
Sic eat ad corvos fida GRONINGA tuos.

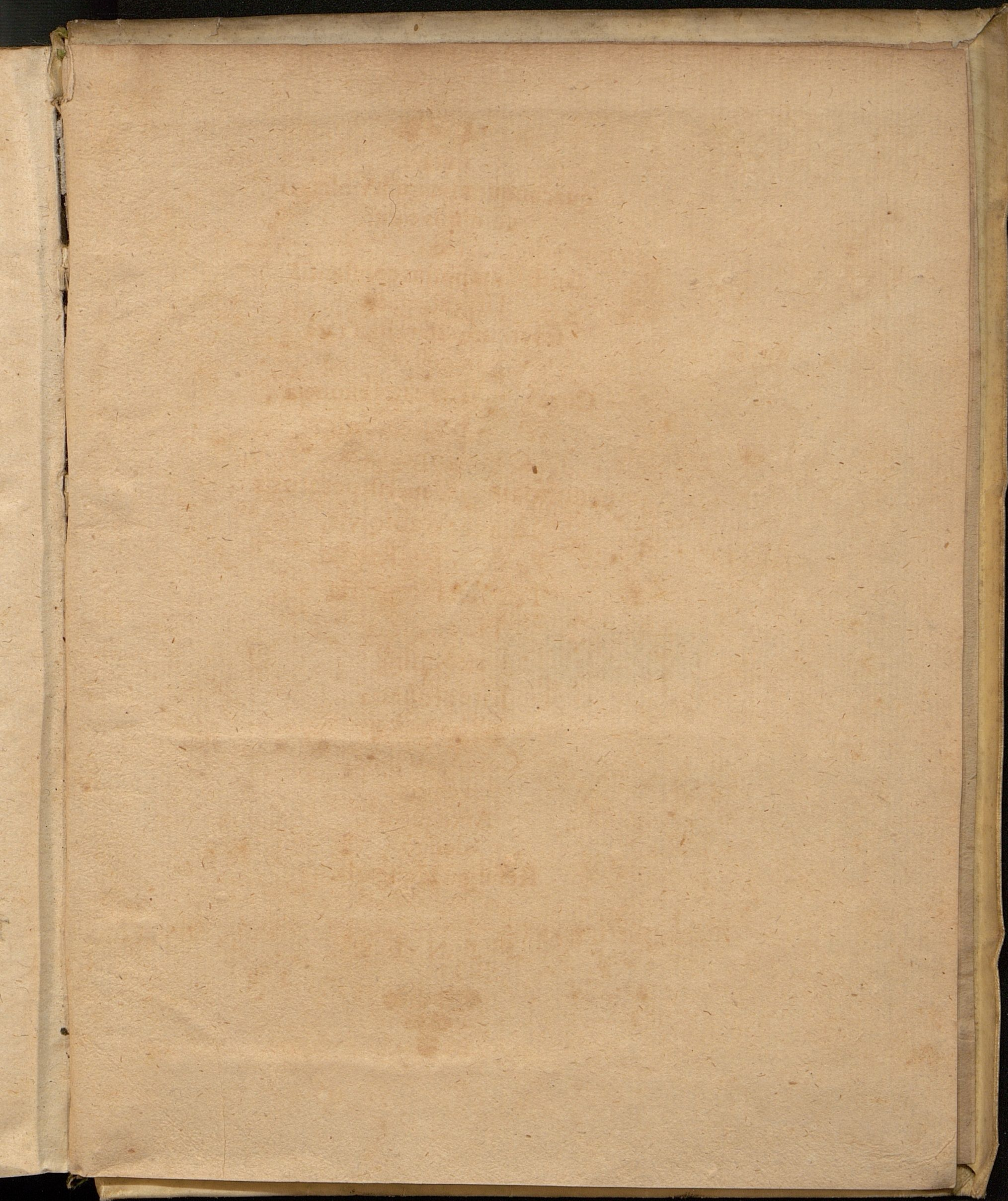
*

IN EPISCOPOS.

Infula cui nigros velabat candida crines,
Dedecus huic capiti Martia cassis erat.
Qui prius in tunicâ sanctus, lituoque decorus
Constitit, & fatuas ejaculavit aquas.
Conspicuis chlamyde & sacro cingitur ense,
Innocuo ac tristem sanguine spargit humum.
Sic miles, Monachus, ravidâ sic mente Sacerdos,
Quis mage versicolor Polypus esse potest?
Accipe quod de te poterunt jactare nepotes,
Dignus perpetuo carcere prædo fuit.

R. BRESSER G. Gr. Corrector.

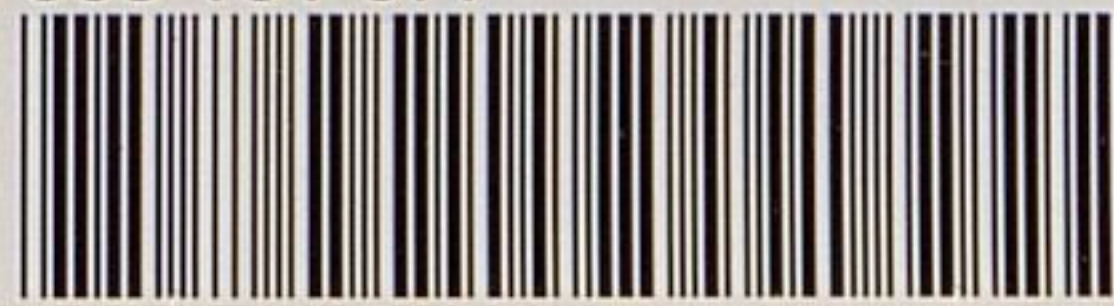
Nr 2890.

8

ULB Halle

3

005 131 677

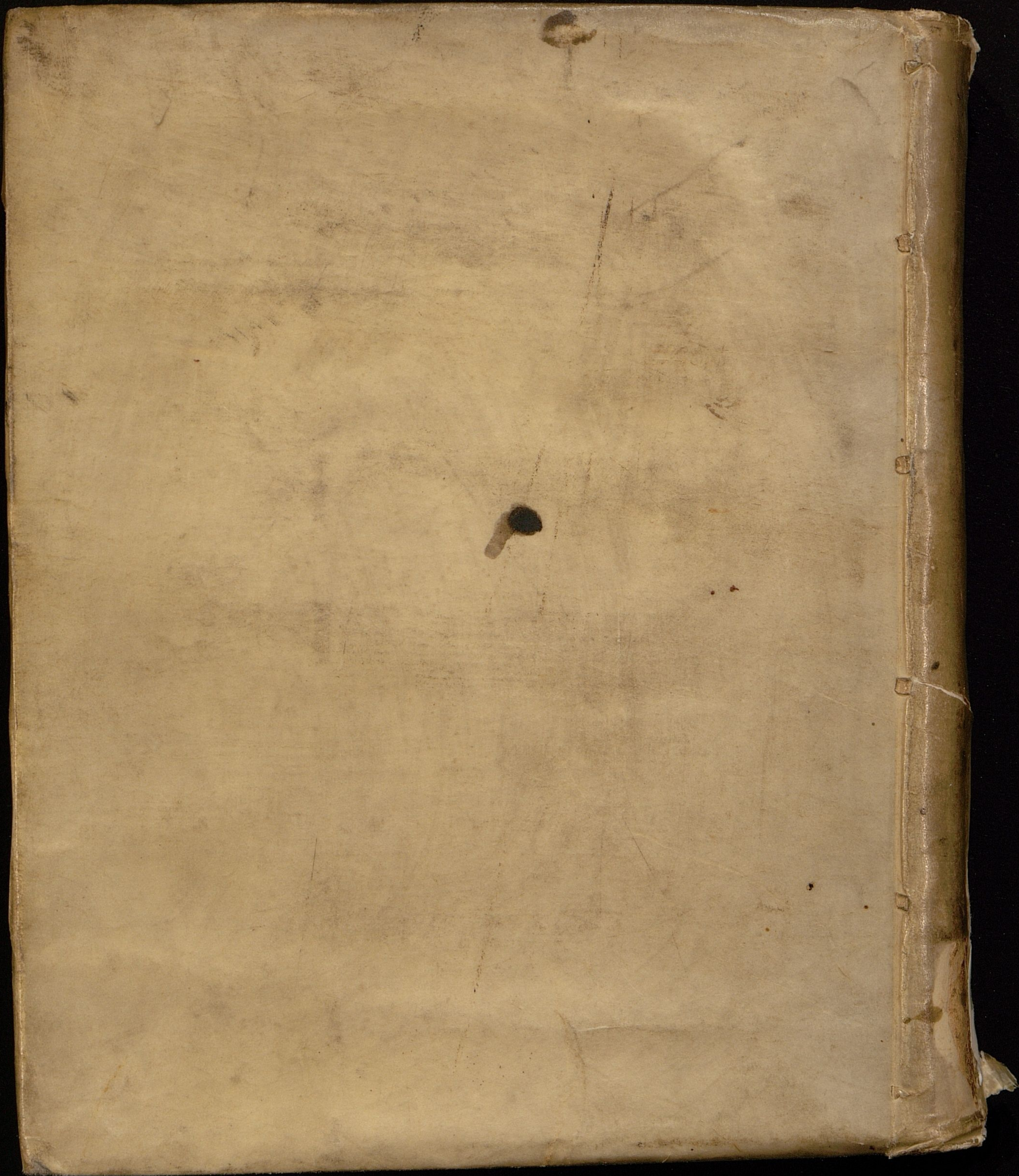

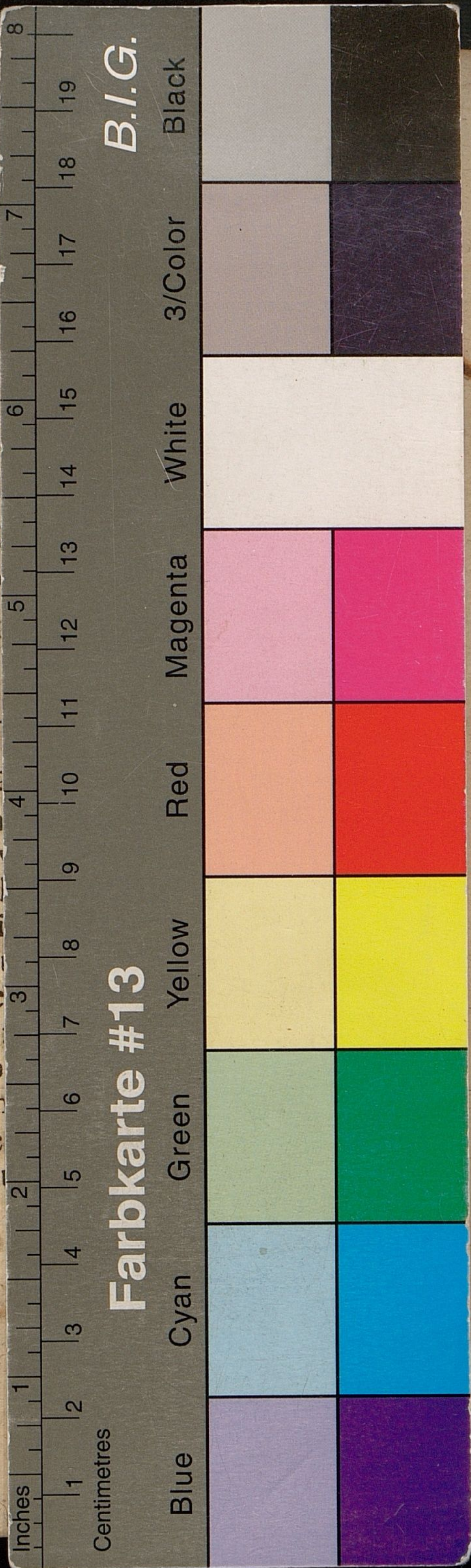
Handschrift
Verzeichnis No

V. 17

MC

B R E V I S
DISCURSUS

De Revolutionibus hujus Annī,
Ac nominatim

DE
FOELICITER SOLUTO
GRONINGÆ

OBSIDIO;

*Habitus in Choro Templi Academici 23.
Augusti 1672.*

Cū fasces Academiae quartū susciperet
SAMUEL MARESIUS,
Theologus.

